

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1370/2023
18.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Козомора, адвокат из ..., против туженог „Апатинска пивара“ д.о.о. Апатин, са седиштем у Апатину, чији је пуномоћник Сара Пенђер, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3929/22 од 16.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 18.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3929/22 од 16.12.2022. године и пресуда Трећег основног суда у Београду П1 489/18 од 16.05.2022. године, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев и поништава се као незаконито решење о отказу уговора о раду заведено под бројем ...-.../... од 01.06.2018. године којим је тужиоцу отказан Уговор о раду заведен по бројем .../... од 03.05.2018. године и обавезује се тужени да тужиоца врати на рад, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове целог поступка у износу од 234.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 489/18 од 16.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је тужиоцу радни однос престао без правног основа и да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду заведено под бројем ...-.../... од 01.06.2018. године којим је тужиоцу отказан Уговор о раду заведен по бројем .../... од 03.05.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу до 156.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду

трошкова парничног поступка преко досуђеног до траженог износа, за износ од 46.500,00 динара са законском затезно каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3929/22 од 16.12.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда и одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. и 441 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП. Повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се ревизијом указује, по члану 407. став 1. ЗПП, не представља разлог због кога се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, распоређен на пословима .. ДЦ ..., Одељење ДЦ ..., у сектору Дана 07.03.2018. године у камион туженог, којим је управљао ББ, возач туженог, натоварена је роба за испоруку корисницима, што је констатовано потписом сведока ББ и тужиоца, при чему је роба била утоварена у камион у ... претходног дана. Након што је возач ББ робу испоручио кориснику, утврђен је мањак који се састојао у пакету "Јелен" пива са флашама од по 2 литра. О наведеном тужилац је обавестио менаџера дистрибутивног центра и свог непосредног руководиоца ВВ. Након што је утврђен мањак, тужилац је рекао возачу ББ да надомести тај мањак, што је возач ББ учинио и купио из личних средстава пакет "Јелен" пива са флашама од по 2 литра и 08.03.2018. године донео у магацин, при чему није утврђено услед чега је мањак настао. Из исказа сведока ВВ, утврђено је да је сведок као непосредни руководилац тужиоца, рекао тужиоцу да возач ББ мора намирити мањак, како компанија не би била оштећена.

Решењем туженог од 01.06.2018. године тужиоцу је отказан уговор о раду због повреде радне обавезе и радне дисциплине и то несавесно и немарно извршавање радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду и члана 150. став 1. тачка 1. Колективног уговора туженог (односно члана 136. став 1. тачка 1. Колективног уговора туженог који се примењивао до 30.04.2018. године) и прикривање или уништавање пословне документације у циљу прикривања чињеничног стања из члана члана 150. став 1. тачка 19. Колективног уговора туженог (односно члана 136. став 1. тачка 19. Колективног уговора туженог који се примењивао до 30.04.2018. године), као и повреде интерних процедура и кодова групе којој послодавац припада. Према разлозима оспореног решења, тужилац је упркос сазнању да је возач камиона ББ, приликом превоза и истовара робе купцу дана 7.3.2018. године, утврдио да недостаје пакет Јелен пива, од именованог возача примио пакет пива непознатог порекла дана

8.3.2018. године, који је возач купио и предао га тужиоцу, који је без пратеће документације, пакет унео у магацин како би стање производа у магацину било усклађено. Доношењу побијаног решења претходило је писано упозорење о постојању разлога за отказ од 10.05.2018. године, са истим отказним разлозима и на које се тужилац писмено изјаснио 17.05.2018. године.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев закључивши да је тужилац учинио повреду радне обавезе која му је отказним решењем стављена на терет. Наиме, тужилац је након што је констатовано да кориснику туженог послодавца није испоручен један пакет Јелен пива у пластичним флашама од по 2 литра, наложио возачу ББ да надомести назначени пакет пива, што је возач и учинио и предао га тужиоцу, а који пакет је тужилац без пратеће документације унео у магацин, иако је према опису послова био материјално одговоран за стање залиха у магацину и дужан да врши ускладиштење и издавање робе као и евидентирање и вођење документације, с обзиром на опис посла радног места Чињеница да је уобичајена пракса да се мањак отклони на начин на који је то извршио возач ББ, не може представљати оправдавајућу околност за тужиоца. Без значаја је и околност да је сведок ВВ као непосредни тужиочев руководилац, рекао тужиоцу да возач надомести недостатак пива, с обзиром да је тужилац морао знати да у случају неслагања издате робе и робе у магацинима, требало да сачини записник о томе, те пропуштањем да поступи на наведени начин је извршио повреду радне обавезе које формирају отказни разлог. Околност да је тужиоцу непосредни претпостављени рекао да посао свог радног места у датим околностима изврши противно општим актима послодавца, не може ослободити запосленог одговорности за извршену повреду радне обавезе.

Врховни суд сматра да је становиште нижетепених суда засновано на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 179. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...13/17) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе (тачка 1.), ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћења (тачка 2.) или учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом или уговором о раду (тачка 5.).

Према одредбама члана 136. став 1. тачка 1. и 2. Колективног уговора туженог који се примењивао до 30.04.2018. године, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то несавесно и немарно извршавање радних обавеза, злоупотреба положаја и прекорачење овлашћења.

Из наведеног произлази да је кривица основ одговорности запосленог за повреду радне обавезе, с тим што за отказ уговора о раду није довољан сваки степен кривице, већ је потребно да је запослени извршио повреду радне обавезе намерно или из крајње непажње, при чему је терет доказивања постојања чињеница које формирају отказни разлог на страни послодавца.

У конкретном случају, тужилац када је утврдио да недостаје један пакет Јелен пива, возачу ББ рекао да исти надомести и од именованог возача примио пакет пива

8.3.2018. године, који је возач купио од својих средстава и предао га тужиоцу уз фискални рачун, а који је тужилац без пратеће документације, унео у магацин како би стање производа у магацину било усклађено. Из исказа тужиоца и саслушаних сведока произлази да је овакав начин поступања био устаљена пракса код туженог када се утврди мањак робе, при чему је тужилац о наведеном мањку обавестио свог непосредног руководиоца, који је тужиоцу рекао да возач мора намирити утврђени недостатак пакета пива, што је тужилац возачу пренео и возач учинио.

Код наведеног, чињеница да је тужилац о недостатку пакета пива обавестио свог непосредно надређеног, да је поступио по његовом упутству и возачу ББ наложио да надомести недостајући пакет пива како би се стање у магацину слагало, а што је била пракса код туженог у сличним ситуацијама, указује да је тужилац у конкретном случају поступао у уверењу да је његово понашање у складу са устаљеном праксом и очекивањима послодавца.

У ситуацији када непосредно надређени, као лице које има обавезу надзора и организације рада тужиоца, након што га је тужилац обавестио о мањку пакета пива, није изразио неслагање или није указао на неправилност поступања тужиоца, већ је рекао тужиоцу да возач ББ мора намирити мањак, како компанија не би била оштећена, не може се говорити о кривици тужиоца за несавесно и немарно извршавање радних обавеза, будући да је тужилац оправдано веровао да правилно поступа, када је возачу ББ рекао да надомести недостајући пакет пива и исти преузео и унео у магацин.

Дакле, поступање тужиоца током рада, спорног дана, било је у складу са уобичајеном праксом и уз сагласност надређеног, те одсуство кривице, у смислу намере или крајње непажње, која је неопходан услов да би дошло до повреде радне обавезе, чини побиијано решење туженог незаконитим. Запослени одговара за повреду радне обавезе само ако се утврди његова кривица за учињену повреду, а што у конкретном случају тужени није доказао.

Имајући у виду да је тужиоцу уговор о раду незаконито отказан, основан је његов захтев за враћање на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Из изнетих разлога Врховни суд је преиначио нижестепене одлуке и одлучио као у првом ставу изреке на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Како је тужилац успео у поступку по ревизији, то му на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, припадају трошкови целог поступка према оствареном успеху у спору. Висина накнаде ових трошкова одмерена је према опредељеном захтеву и тужиоцу су као оправдани признати трошкови за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 16.500,00 динара, за заступање на седам одржаних рочишта у износу од по 18.000,00 динара, за приступ на једно неодржано рочишта у износу од 9.750,00 динара, за састав жалбе и ревизије у износу од по 33.000,00 динара, одмерано према АТ, све у укупном износу од 234.750,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић